

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy ČR ke Koncepci vodní dopravy pro období 2016 – 2023 a její významně negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000, popis a zhodnocení dotčených veřejných zájmů z hlediska směrnice Rady 92/43/EHS
Č. J.	GŘ/91/SHP/2017
DATUM ZPRACOVÁNÍ	30. 11. 2017
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 201
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

OBECNÁ ZASADNÍ PŘIPOMÍNKA

Připomínka č. 1 – k usnesení vlády

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) požaduje **přijetí varianty A** předkládaného usnesení vlády.

Odůvodnění:

Postavení plavebního stupně Děčín (PSD) je zásadním předpokladem pro zachování vnitrozemské nákladní vodní dopravy v ČR v přeshraničních přepravách, tedy přeprav z České republiky do všech evropských přístavů a zpět. Řešení kritického úseku pod Střekovskou zdrží, tedy odstranění tohoto úzkého hrdla, je i podmínkou pro čerpání evropských peněz pro další infrastrukturu na vodních cestách. Dlouhodobé průzkumy a řada odborných studií ukázaly jednoznačně, že pro **dosazení potřebných parametrů vodní cesty je realizace plavebního stupně Děčín jediným řešením**. Zánik vodní dopravy ohrožuje řadu exportních výrobců nadrozměrných a těžkých kusů. **Dle našeho názoru veřejný zájem na realizaci plavebního stupně Děčín výrazně převyšuje dotčený zájem ochrany přírody a krajiny.**

Jak je v samotném předloženém materiálu uvedeno, udržování vodních cest a vodní dopravy a s tím související veřejný zájem zároveň vyplývá z přímo aplikovatelného nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1315/2013 týkajícího se transevropských dopravních sítí (nařízení TEN-T), které labskou vodní cestu zahrnuje do sítě TEN-T. Jelikož ze všech studií vyplývá a v materiálu se přímo uvádí, že pro zajištění splavnosti labsko-vltavské vodní cesty je nutné a „**nezbytné provést stavební úpravy na řece Labi v podobě výstavby plavebního stupně v Děčíně**“, případné rozhodnutí o nevybudování by mělo za následek, že by ČR jednala v rozporu s nařízením č. 1315/2013, dohodou AGN, zákonem č. 114/1995 Sb. a všemi dalšími schválenými dopravními strategickými dokumenty a nedostála tak svým závazkům. **Toto by mělo být v dokumentu přímo zmíněno.**

Připomínka č. 2 – k materiálu obecně

Požadujeme, aby ochrana přírody a biodiverzity zahrnovala ve svých strategiích a návodech postupy, které respektují potřebu společnosti budovat a udržovat infrastrukturu hospodářství tak, aby nevznikaly významné negativní dopady na lidské zdraví, hospodářskou újmu či bezpečnost.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

Připomínka č. 3 – k předkládací zprávě, str. 1

Svaz **požaduje vypuštění či zásadní přepracování následujícího textu:** „Důsledkem přijetí varianty A by bylo nevratné zničení fenoménů, které se Česká republika zavázala chránit dle příslušné evropské legislativy a bude znamenat rozpor s jejím hlavním cílem, kterým je přispívat k zachování biodiverzity EU.“

Odůvodnění:

Toto tvrzení je dle našeho názoru hrubě nepravdivé a z připomínek SP ČR ke Koncepti vodní dopravy uvedených dále vyplývá proč.

Bobr evropský bude mít životní podmínky v dotčeném území po realizaci PSD výrazně lepší, než před ní (více stabilizovaná hladina za běžných průtoků a větší potravní nabídka na březích Labe, Ploučnice a Jílovského potoka). Nejde tedy rozhodně o nevratné zničení tohoto fenoménu ochrany. Bobr evropský se navíc v ČR velmi úspěšně šíří a rozmnožuje, aniž by se zde v dostatečné míře vyskytovali jeho přirození predátoři, takže lze v řádu jednotek až desítek let předpokládat nezbytnost jeho regulace ze strany člověka v rámci celé ČR, což se již v určitých oblastech (zejména jižní Čechy) v souladu s aktuálními předpisy děje.

Náplavy jdou velmi snadno a rychle nahradit, což dokazuje monitoring náplavů provedený v roce 2017, při němž bylo zjištěno, že štěrk z prohrábek vyhrnutý na břeh a ponechaný k rozplavení hostí druhově velmi bohatou vegetaci biotopu M6/stanoviště 3270 – náplavů.

Připomínka č. 4 – k materiálu KVD, Kap. 4, Shrnutí přínosů schválení Koncepte, str. 10

Dle názoru SP ČR v materiálu chybí důležité údaje, které by měly být podkladem pro komplexní a odborné rozhodnutí o variantách budoucího vývoje plavebního stupně Děčín. Bylo by dobré doplnit údaje např. z CBA analýzy, kterou materiál okrajově zmiňuje a kterou zpracovalo VUT v Brně a zveřejnilo ve své finální podobě v roce 2016¹. Dle této analýzy je **ekonomické vnitřní výnosové procento (ERR) opatření prováděných na labsko-vltavské vodní cestě s cílem jejího splavnění 17,012 %**. PSD je přitom zcela klíčovým projektem tohoto souboru opatření. Podobná čísla poskytují i dříve zpracované CBA.

Připomínka č. 5 – k materiálu KVD, Kap. 5, Bobr evropský, str. 13

V textu dokumentu se uvádí, že bobr evropský je „*druhem vyžadujícím přísnou ochranu*“ a je zařazen v kategorii silně ohrožených druhů dle přílohy vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb. Dle SP ČR je **potřeba zdůraznit, že podmínky po realizaci záměru nejsou v rozporu s životními a reprodukčními nároky bobra evropského** a bezesporu bude umožněn jeho dobrý rozvoj a podpora, místy dokonce za vhodnějších ekologických a potravních podmínek. Újma při realizaci záměru je tudíž kompenzovatelná a neměla by ovlivnit váhu rozhodování o převládajícím veřejném zájmu. Svaz dále navrhuje alespoň stručně **doplnit informace o nárůstu populace i areálu bobra evropského v České republice** např. v posledních 40 letech a doplnit informace o jeho „nelabských“ populacích (stanovištích, na kterých se vyskytuje).

¹ Str. 134, dostupné např. zde: [http://www.mdcz.cz/getattachment/Dokumenty/Strategie/Komplexni-vyhodnoceni-ekonomicke-efektivnosti-inve/STUDIE-BRNO-2016-\(1\).pdf.aspx](http://www.mdcz.cz/getattachment/Dokumenty/Strategie/Komplexni-vyhodnoceni-ekonomicke-efektivnosti-inve/STUDIE-BRNO-2016-(1).pdf.aspx)

Odůvodnění:

I dle řazení Mezinárodního svazu na ochranu přírody IUCN byl bobr evropský přeřazen do skupiny s nižším rizikem a dnes je označen jen jako „málo dotčený“ živočišný druh. Podle posledních vědeckých poznatků populace i areál v Evropě rapidně narůstají², což platí i pro oblast České republiky³. V české legislativě (vyhláška č. 395/1992 Sb.) byl bobr evropský díky nárůstu populace vyjmut z kategorie „kriticky ohrožených druhů“ již v roce 2006, přičemž jeho populace stále stoupá. V roce 2003 pokrýval areál bobra evropského 7,56 % výměry ČR, v roce 2008 to bylo již 25,49 %. Průměrný roční přírůstek v těchto letech přitom činil 52 % vykazovaného stavu v předcházejícím roce.⁴ Nelze tak hovořit o závažném ohrožení bobří populace v důsledku výstavby PSD, a to ani v případě labské populace.

Přípomínka č. 6 – k materiálu KVD, Kap. 5, Stanoviště Bahnitě břehy, str. 13

Svaz **požaduje doplnění informace o možnosti vytvářet kvalitní náplavy s vysokou biodiverzitou** a zároveň **žádá o vypuštění následujícího textu** ke stanovišti Bahnitě břehy řek s vegetací svazů Chenopodion rubri p.p. a Bidention p.p.: „*Nadto je toto stanoviště vzácné svou vazbou na přirozenou dynamiku vodního toku, kterou nelze technickými opatřeními uspokojivě vytvořit, a je tedy mj. indikátorem relativní přírodní zchovalosti říčního ekosystému...*“.

Odůvodnění:

Výše citované tvrzení není pravdivé, což prokazují výsledky monitoringu náplavů prováděného Ředitelstvím vodních cest (ŘVC) v roce 2017. Zkoumány byly i plochy obnažených sedimentů v Prostředním Žlebu, které vznikly vyhrnutím sedimentů během prohrábek a ponecháním k rozplavení v příbřežní části toku. Tyto obnažené sedimenty vykazovaly překvapivě vysokou biodiverzitu vegetace, která toto stanoviště (biotop M6, resp. stanoviště 3270) charakterizuje. Výsledky monitoringu tedy v podstatě dokazují, že je technicky možné kvalitní náplavy snadno vytvořit, a to dokonce ve vysoké kvalitě. Je tedy zřejmé, že **kompensovat vlivy PSD na toto stanoviště by mělo být časově i ekonomicky nenáročné a s velkou nadějí na kvalitní výsledek.**

Tato klíčová informace v materiálu zcela chybí.

Přípomínka č. 7 – k materiálu KVD, Kap. 5, Stanoviště Bahnitě břehy, str. 14

Dále je ke stanovištím bahnitých říčních náplavů uvedeno, že: „*ve všech EVL v ČR je stav tohoto přírodního stanoviště již dnes „méně příznivý“ až „nepříznivý“.*“ SP ČR upozorňuje, že **tento stav je způsoben jinými jevy, které se dají napravit.**

Odůvodnění:

Současná situace je dána především tím, že mnohé nejreprezentativnější lokality tohoto stanoviště se sice v EVL nacházejí, avšak nejsou jejich předmětem ochrany. Tuto skutečnost jasně dokazuje monitoring náplavů, který zajistilo ŘVC v roce 2009 a který se zaměřil na lokality náplavů v celé ČR.

---

² Dostupné zde: <http://www.iucnredlist.org/details/4007/0>

³ Dostupné např. zde: Vorel a kol., Program péče o populaci bobra evropského. Ochrana přírody, 2005. Mapy výskytu dostupné např. zde: <http://vydry.org/wp-content/uploads/2016/03/Bobr-v-%C4%8CR-Uhl%C3%ADkov%C3%A1-Jitka.pdf>

⁴ Dostupné zde: <https://lesycr.cz/wp-content/uploads/2016/12/bobr-a-stav-prostredi-web.pdf>

Přípomínka č. 8 – k materiálu KVD, Kap. 5, Stanoviště Bahnité břehy, str. 14

V materiálu je uváděno, že na „území České republiky je drobnokvět pobřežní vázán pouze na štěrkopískové náplavy řeky Labe a přítomnost takto ekologicky vyhraněného druhu poukazuje na příznivý stav biotopu“.

Tato informace je nepřesná.

Odůvodnění:

Přítomnost drobnokvětu pobřežního pouze na Labi je dána okrajem jeho areálu výskytu probíhajícím v tomto území. Již v Drážďanech jde o zcela běžný druh, podobně jako v zemích dále na Západ.

Jeho rozšíření na Labi a Vltavě až po Prahu v minulosti velmi pravděpodobně souviselo právě s vodní dopravou, která jeho semena zřejmě proti proudu šířila v době, kdy se zboží vykládalo ručně na břeh (nejvýše byl zaznamenán v holešovickém přístavu).

Přípomínka č. 9 – k materiálu KVD, Kap. 5, Shrnutí vlivů Koncepce na EVL, str. 14

V materiálu se uvádí, že: „výstavbou PSD s doprovodnými úpravami při ústí Ploučnice do Labe dojde v rámci obou EVL ke změně podmínek v dotčených teritoriích bobra evropského včetně rizika trvalého či dočasného zániku teritoria. To je z hlediska velikosti „labské“ populace bobra evropského relativně významným zásahem“. Tvrzení je zavádějící, Svaz **požaduje úpravu textu dle odůvodnění níže.**

Odůvodnění:

Trvalý zánik teritoria nehrozí, pokud budou realizována environmentální opatření, která jsou součástí záměru PSD. V případě jejich realizace (zejména výsadby lužních porostů v Prostředním Žlebu a při ústí Ploučnice a Jílovského potoka do Labe) by po realizaci záměru došlo ke zlepšení kapacity dotčeného teritoria z hlediska bobra evropského.

Přípomínka č. 10 – k materiálu KVD, Kap. 5, Shrnutí vlivů Koncepce na EVL, str. 14

V materiálu se dále uvádí, že „pokud se jedná o stanoviště „bahnitých“ říčních náplav, výstavbou stupně dojde v rámci EVL Labské údolí a EVL Porta Bohemica k vytvoření bariéry mezi oběma lokalitami, dojde k významné změně hydrologických poměrů, dosavadní hydrodynamické charakteristiky toku budou zcela změněny, bude narušeno říční kontinuum vč. splaveninového režimu, což z hlediska stanoviště zcela změní stávající možnosti distribuce diaspor, přičemž nelze vyloučit ani úplný zánik stanoviště v lokalitě.“ Tvrzení je zavádějící, Svaz **požaduje úpravu textu dle odůvodnění níže.**

Odůvodnění:

Toto tvrzení by bylo pravdivé, jen pokud bychom předpokládali, že v rámci vzdutí PSD v oblasti ústí Ploučnice do Labe nemohou vzniknout nové plochy kvalitních náplavů. Jak je však uvedeno výše, k tomuto předpokladu nejsou objektivní důvody. Rychlost proudění v této oblasti již nebude za korytotvorných průtoků v podstatě vůbec ovlivněna – z tohoto pohledu splaveninový režim nebude významně změněn, protože jez je již při Q1 (jednoletá povodeň) téměř vyhrazen a chodu splavenin nebrání.